

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM

2017-02-16

Meddelad i Stockholm

Mål nr

21636-16

SÖKANDE

Kontorab AB, 556541-8935

Box 722

601 16 Norrköping

MOTPART

Stockholms läns landsting, 232100-0016

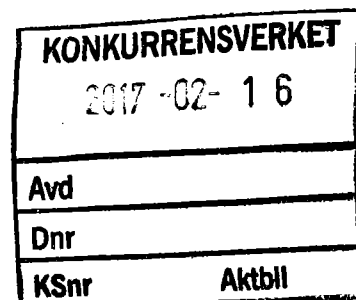
SLL Upphandling

Box 6401

113 82 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Kontorab AB:s ansökan om ingripande enligt

LOU.

Dok.Id 815611

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Stockholms läns landsting (SLL) har genomfört en upphandling av kuvert, visitkort och korrespondenskort med tryck, referensnummer SLL823.

Upphandlingen har genomförts genom ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU.

Enligt tilldelningsbeslut den 30 september 2016 avser SLL att sluta avtal med en annan leverantör än Kontorab AB (Kontorab).

Kontorab ansöker om överprövning av den nu aktuella upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att Kontorab tilldelas upphandlingen eller att den ska göras om. Kontorab anför i huvudsak följande. SLL har uteslutit Kontorab:s anbud på felaktiga grunder genom att hävda att inlämnade anbudsprover inte godkänts då de inte varit utförda enligt SLL:s grafiska profil. Av förfrågningsunderlaget framgick av punkten 3.1 i kravspecifikationen att *"anbudsprov ska lämnas på utföranden och kvaliteter som är kryssmarkerade i artikelspecifikationen."*

Ingenstans i förfrågningsunderlaget eller i frågor och svar inför upphandlingen framgår att proverna ska vara tryckta enligt SLL:s grafiska profil. Vad som efterfrågas i anbudet är ett C4 kuvert, 100 gr/m² ytvikt, självhäftande med täckremsa, med ett 2-färgstryck.

Vidare anges i anbudsinbudans avsnitt 16 följande:

De Anbudsgivare som uppfyller kvalificeringskraven samt övriga administrativa krav i denna Anbudsinbudan går vidare för prövning och utvärdering av anbud som sker i två steg:

1. Prövning av ska-krav på efterfrågade tjänster enligt Kravspecifikationen och dess bilagor. De anbudsgivare som uppfyller samtliga ska-krav går vidare till steg 2, utvärdering av anbudet.

2. Utvärdering sker enligt nedan angivna utvärderingskriterier. SLL kommer att anta det anbud som har lägst pris.”

I utvärderingen har detta inte efterlevts då man vid det första tilldelningsbeslutet godkände Lyreco Sverige AB:s anbudsprover. Upphandlande enhet har direkt godkännt proverna eftersom man gått vidare till steg två och utvärderat priset i enlighet med förfrågningsunderlaget. Förfrågningsunderlaget innehåller ingen skrivning om att man tillämpar begränsad kontroll enligt 11 kap. 17 § LOU, vilket ogiltigförklarar denna typ av utvärdering enligt likabehandlingsprincipen.

Gällande anbudsproverna så anges följande i första punkten i kravspecifikationen:

1.1. Denna kravspecifikation beskriver kraven som Stockholms läns landsting, SLL, ställer på de artiklar och leveranser som nu upphandlas i förfrågningsunderlaget för Kontorstrycksaker (Kuvert, visitkort och korrespondenskort med tryck) SLL823.

Upphandlingen omfattar tryckta kuvert, korrespondenskort och visitkort. Samtliga artiklar som upphandlingen omfattar finns i flik prislista i den bifogade artikel-specifikationen, bilaga 2 (Excel dokument).

Dokumentet inleds således med att klargöra att kravspecifikationen avser själva leveransen, inte att dessa krav skulle omfatta anbudsaterialet. Kravspecifikationen ska alltså anses vara en beskrivning av avtalet och inte tillämpas på anbudsaterialet. Kravspecifikationen tar i övrigt upp punkter som rimligen endast kan omfatta själva leveransen efter att man ingått avtal, t ex. beställningssystem, övriga beställningar samt service och support.

SLL bestrider Kontorabs yrkande och hemställer att förvaltningsrätten lämnar Kontorabs ansökan utan bifall. De anför bl.a. följande. Prövning och utvärdering av inkomna anbud i upphandlingen har genomförts i enlighet med annonserat förfrågningsunderlag, inklusive utvärderingsmodell, som har utformats i enlighet med de grundläggande unionsrättsliga principerna. SLL har varken brutit mot bestämmelserna i LOU eller de gemenskapsrättsliga principerna. Bolagets anbud uppfyllde inte upphandlingens samtliga ska-krav och utvärderades således aldrig. Det är inkorrekt att upphandlingens förfrågningsunderlag inte ställt krav på att begärda produktprover ska vara utförda i enlighet med SLL:s grafiska profil och riktlinjer. Av avsnitt 15 i Anbudsinbjudan framgår att anbudsgivare ska lämna produktprover för de varor som efterfrågas av SLL. Vidare anges följande i avsnitt 16 i Anbudsinbjudan:

De Anbudsgivare som uppfyller kvalificeringskraven samt övriga administrativa krav i denna Anbudsinbjudan går vidare för prövning och utvärdering av anbud som sker i två steg:

1. Prövning av ska-krav på efterfrågade tjänster enligt Kravspecifikationen och dess bilagor. De anbudsgivare som uppfyller samtliga ska-krav går vidare till steg 2, utvärdering av anbudet.
2. Utvärdering sker enligt nedan angivna utvärderingskriterier.

I avsnitt 2.1 i upphandlingens Kravspecifikation anges bl.a. följande:

All grafisk produktion och tryck ska utföras i enlighet med landstingets olika verksamheters grafiska profiler och riktlinjer. Riktlinjerna finns på följande länk:
[http://www.sll.se/Global/Landstinget/Styrande dokument/Verksamhetsstöd/kommunikation-grafiska-riktlinjer.pdf](http://www.sll.se/Global/Landstinget/Styrande_dokument/Verksamhetsstöd/kommunikation-grafiska-riktlinjer.pdf).

Det framgår således av anbudsinbjudan att anbuden måste uppfylla samtliga ska-krav i kravspecifikationen. Produktproverna ingår i anbudet och ska således uppfylla kravspecifikationens ska-krav.

Det förefaller vara ostridigt att Kontorabs produktprover inte utförts i enlighet med SLL:s grafiska profil och riktlinjer varför det bör vara klarlagt att bolagets anbud rätteligen inte kvalificerats för utvärdering.

SLL vitsordar att det av upphandlingsrapporten framstår som att Lyreco Sverige AB:s (Lyreco) anbud har kvalificerats för utvärdering. Detta rör sig dock om ett skrivfel som SLL åtgärdat genom att den 12 oktober 2016 skicka ut ett meddelande om rättelse av upphandlingsrapporten till samtliga anbudsgivare. Av rättelsen framgår att Lyrecos anbud har uteslutits samt att rättelsen inte påverkat resultatet av upphandlingen. I upphandlingen fanns fyra anbudsgivare med lägre utvärderingspris än Lyreco, varav två uppfyllde samtliga ska-krav i upphandlingen. Det faktum att tilldelningsbeslutet felaktigt låtit påskina att Lyrecos anbud uppfyllt ska-kraven har således aldrig medfört någon skada för vare sig Kontorab, Lyreco eller någon annan anbudsgivare i upphandlingen.

Såvitt SLL kan förstå påstår Kontorab att kravspecifikationen i övrigt endast ställer krav på slutligt levererad produkt. Kontorab exemplifierar detta genom att lista tre rubriker i kravspecifikationen som ställer krav på sådana tjänster vinnande anbudsgivare ska kunna leverera under avtalstiden. Bolaget undviker emellertid att nämna de avsnitt i kravspecifikationen som faktiskt ställer krav på utformningen av anbudet, exempelvis avsnitt 2.1 samt 3 i kravspecifikationen.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling har genom lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, som trädde i kraft den 1 januari 2017, upphävts. Av övergångsbestämmelserna framgår dock att den upphävda lagen gäller för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Den aktuella

upphandlingen påbörjades innan den 1 januari 2017 varför lagen (2007:1091) om offentlig upphandling är tillämplig i målet.

Enligt 1 kap 9 § LOU, ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Det ankommer inte på förvaltningsrätten att göra någon egen utvärdering av anbudet. Prövningen i förvaltningsrätten är en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr. RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs således att sökanden kan visa att myndigheten brutit mot LOU. Rätten kan därvid endast besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I målet är ostridigt att Kontorabs inlämnade produktprover inte utförts i enlighet med SLL:s grafiska profil och riktlinjer. Kontorab gör emellertid gällande att det inte funnits ett sådant ska-krav i den nu aktuella upphandlingen.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av avsnitt 16 i Anbudsinbjudan framgår att anbudsgivare som uppfyller kvalificeringskraven samt övriga administrativa krav i upphandlingens anbudsinbjudan går vidare för prövning och utvärdering av anbud, vilket sker i två steg. I steg ett anges att en prövning av ska-krav på efterfrågade produkter enligt Kravspecifikationen och dess bilagor ska göras. Därefter anges att de anbudsgivare som uppfyller samtliga ska-krav går vidare till utvärdering av anbudet. I

upphandlingens kravspecifikation anges i avsnitt 2.1 att all grafisk produktion och tryck ska utföras i enlighet med landstingets olika verksamheters grafiska profiler och riktlinjer. I samma avsnitt anges en webbadress till aktuella riktlinjer.

Förvaltningsrätten anser att förfrågningsunderlaget inte kan tolkas på annat sätt än att det i nu aktuell upphandling har funnits ett obligatoriskt krav på att de av anbudsgivarna inlämnade produktproverna, och således inte enbart den senare leveransen i en vunnen upphandling, skulle utföras enligt SLL:s grafiska profiler och riktlinjer. Det är i målet ostridigt att de av Kontorab inlämnade produktproverna inte uppfyllt detta ska-krav.

Kontorab har vidare gjort gällande att uteslutningen av deras anbud gjorts på felaktig grund, då Lyrecos anbud gått vidare till utvärdering trots identisk brist. Förvaltningsrätten konstaterar härvid att även om det skulle anses strida mot likabehandlingsprincipen att godta och utvärdera Lyrecos anbud så har upphandlingen numera rättats av SLL och Lyrecos anbud uteslutits. Rättelsen har inte medfört någon ändring av tilldelningsbeslutet. Kontorab kan inte anses ha lidit någon skada genom det eventuella fel som SLL har begått genom att inte inledningsvis ha uteslutit Lyreco, då inte heller Lyreco har tilldelats upphandlingen.

Förvaltningsrätten anser därmed sammanfattningsvis, mot bakgrund av vad Kontorab anfört i målet, att det inte framkommit att SLL har agerat i strid med bestämmelserna i LOU genom att diskvalificera Kontorabs anbud. Mot denna bakgrund ger Kontorabs ansökan om överprövning inte anledning till något ingripande enligt LOU. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Marcus Agnvall

Rådman

Linda Björklind har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The records should be kept up-to-date and should be accessible to all relevant parties.

2. The second part of the document outlines the procedures for the monthly reconciliation process. This involves comparing the company's internal records with the bank statements to identify any discrepancies. Any differences should be investigated and resolved promptly to avoid any potential issues.

3. The third part of the document describes the process for preparing the monthly financial statements. This includes calculating the total revenue, expenses, and profit for the month. The statements should be reviewed and approved by the appropriate management personnel before being distributed to the relevant stakeholders.

4. The fourth part of the document discusses the importance of regular communication and reporting. Management should provide regular updates to the board of directors and other key stakeholders on the company's financial performance. This helps to ensure transparency and allows for informed decision-making.

5. The fifth part of the document outlines the process for handling any potential issues or discrepancies. This involves identifying the cause of the problem, investigating the issue, and implementing corrective actions to prevent it from recurring. It is important to maintain a proactive approach to risk management and to address any issues as soon as they are identified.